

ես, Տէր Առաքեալ, անձամբ տառապեալ,
Վասն իմ հայցեցէք, ընթերցողք, ի Տեառնէ
զթողութիւն :

Զեղբարալն իմ զբարսիդ, քահանայն անմեղ,
Եւ զայրն իմ Դարիթ իշխցէք յաղօթս ձեր
զօրեղ :

Ես որ զմոգ յիշէ ի յուղիդ սրաչ
Մաղկալից պըսակն ընկալցի նա ի Քրիստոսէ :

Թիւ Հայոց մմծի՞ ութ հսրիւր տարի
Եւ յիսուն ւ երեք էր մանալ, որ զայր բանս
գրեցի : (1)

(Ս. Ղազարւ Զեռացիր թ. 1339
եւ 1330, Տաղարանի):



ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒՅԹԻՒՆԸ

Ռուսօ-ճափոնական պատերազմին մէջ Ճա-
փոնը ինքինիքը յայտնւց իր առաջնակարդ
զինուորական ազդ մը, հաւասար Անգլիոյ և
Գերմանիոյ, Ասոնք սակայն որ այդ պատերազ-
մին սպասեցին՝ Ճափոնիները քաղաքակիրթ
մնա ազդ ող նկատելու համար, քաղաքակրր-
թութեան չափը զինուորական զօրութենէն
դատողներն են. պատերազմէն առաջ, Ճափոն-
ցիք արգէն յայտնած էին իրենց քաղաքակրթա-
կան ամենաբարձր կարողութիւնները՝ իրենց
հրաշալի դիզարուեստով ո՞ւ ժ. քարու վեր-
ջին քառորդին՝ խորապէս ներգրծեն երովա-
կան արտօնամին վրայ, իրենց կարամարական
ընթիրին դէս պատականութիւն բրագ բնա-
չըրջմամք, իրենց ցոյց տուած զարմանաւոր
դիրութեամբը իրացնելու երովական յաղո-
քակրթութենէն ինչ որ իրենց բնիկ քաղաքա-
կրթութեանը կը պակսէր Խուսիոյ հետ բաղ-
դատուելով, միմիայն զրականութեան մէջ է

(1) Այս կոսոր պէտք է գրութ ըլլայ երգուելու հա-
մար. ձեռագիրը կը պարունակէ նետեալ նշանակութեները.
10րդ տունէն առաջ՝ «Խայք Հրկաման ին ցոյնն ասու».
10րդ տունէն առաջ՝ «Անսու միանին հօրն երկնաւոր յին
այսն է. Զիր տունէն առաջ՝ Խորակալին ձայնն ասու»:

որ Ճափոն վար կը մնայ անկից, Ճափոնցիք ու-
նին քննուց բանառուեզնութիւնն մը, բայց կեռ
չունին Ցամի այլի վարներ, Թուրքինենքներ, Թուր-
քոյներ, Կորֆիներ. այսուենեաւ այդ ալ պիտի
ունենան անշուշտ Վերնին պատերազմը սպա-
ցուցուց միայն թէ ի՞նչքան հոյակասորն յաւ
ջողեր էին՝ շատ քիչ ասենուան մէջն Երապալի
վինուորական արուեստը, սպասարինական յա-
սայիշիմութիւնները իրացնել, Այդ պատե-
րազմը սկսած է ունենաւ եւ ունենաւ պիտի ունե-
նայ արեգիրական քաղաքակրթութեան համար
ամենակարհուր հսկեւանքներ, որոնցիէ իւշն
իսկ ինու միա պիտի օդուուի՝ վերանորոգուելով,
եւ գառնալով իր պատմուկան ճշմարիտ ուղե-
զին՝ այն է դէս ի Սրեւելք յառաջխաղացու-
թեան՝ իրը արեւմենան քաղաքակրթութեան
պաշտպան ընդդէմ մահմետական սպիտութեան
ու գայրենութեան: — Շահնկան կը նկատենք
Ամահիքի մէջ հրատարակեւ թարգմանութիւնը
շարք մը ուսու մնասիրութեանց ճափոնի քաղա-
քակրթութեան, բարգիրուն, արուեստներուն
ու գրականութեան վրայ :



ՃԱՓՈՆԸ



աղող Արեւու պետու-
թիւնը կամ Նիփիոնը
(մեր Ճափոն բարը
Նիփիոն չինական ար-
տասանութեան աղու-
ւագումն է) կը տա-
րածուի կրամիսն մին-
չեւ Քամչաթքա, հա-
րաւէն միջնեւ. Հոնկ-Քոնկ. արեւելքն Խաղա-
զական Ովկիանոսը կը թանայ զայն, արեւ-
մուռքէն. Ովոտեպէի ծովը, Ճափոնի ծովը եւ